

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 21/2018-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. januára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a Slovenského zväzu záhradkárov Základnej organizácie – záhradkovej osady v lokalite [REDACTED], [REDACTED], zastúpených spoločnosťou GOREJ Legal, s. r. o., Krmanova 14, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Roman Gorej, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžr 86/2016 z 28. marca 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a Slovenského zväzu záhradkárov Základnej organizácie – záhradkovej osady v lokalite [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. júla 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] a Slovenského zväzu záhradkárov Základnej

organizácie – záhradkovej osady v lokalite [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Sžr 86/2016 z 28. marca 2017 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia ako užívatelia pozemkov v záhradkovej osade v lokalite [REDACTED] (ďalej len „pozemky“) podali návrh na začatie konania podľa § 7 zákona č. 64/1997 Z. z. o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim v rozhodnom znení (ďalej len „zákon o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim“).

Jedným z predpokladov na úspech v konaní bolo naplnenie definičných znakov pojmu zriadená záhradková osada (§ 2 ods. 1 zákona o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim). To sťažovatelia preukazovali týmito dokumentmi:

«- kópia dokumentu s označením „Návrh na vybudovanie záhradkárskej osady za cintorínom“ vypracovaný Československým zväzom ovocinárov a zeleninárov;

- fotokópia dokumentu s označením „Žiadosť o uvoľnenie pôdy pre zriadenie záhradkárskej osady medzi severojužnou komunikáciou a cintorínom v [REDACTED] - oznámenie stanoviska“ vypracovaného Štátnym majetkom, národný podnik [REDACTED] zo dňa 28.10.1966;

- kópia geometrického plánu č. 761-03-0045/9 spolu s odpisom výkazu plôch zo dňa 02.07.1969;

- fotokópia dokumentu s označením „Vyňatie pôdy z poľnohospodárskeho fondu ŠM, n. p. [REDACTED] a odovzdanie do užívania OV - Čsl. ovocinársko záhradkárskemu sväzu [REDACTED]“ vypracovaného Okresným Národným výborom v Košiciach zo dňa 05.01.1967 číslo Pôd -9.861/1966;

- fotokópia územného rozhodnutia ÚHA č. 1510/1966 zo dňa 21.11.1966.»

O návrhu bolo rozhodnuté v roku 2009. Obvodný pozemkový úrad Košice-mesto konanie rozhodnutím č. k. 2009/01087-30-An z 3. júna 2009 zastavil z dôvodu nepredloženia zmluvy o dočasnom užívaní pozemkov, teda z dôvodu absencie definičného znaku pojmu zriadená záhradková osada. Predmetné rozhodnutie bolo potvrdené v odvolacom konaní.

V roku 2011 sťažovatelia podali mimoriadny opravný prostriedok – návrh na obnovu konania – z dôvodu zistenia nového dôkazu s potenciálom podstatného vplyvu na rozhodnutie. Šlo o úradný záznam z 24. marca 1967, ktorým Štátny majetok, n. p. [REDACTED] (organizácia majúca k pozemkom užívacie právo), podľa vyjadrenia sťažovateľov prenecháva pozemky do užívania právnomu predchodcovi sťažovateľov (ďalej len „úradný záznam“).

Podľa vyjadrenia sťažovateľov sa v úradnom zázname okrem iného konštatuje, že *„organizácia ovocinárov a záhradkárov je týmto dňom oprávnená na pozemok vstúpiť a disponovať s ním na záhradkárske účely“*.

Na uvedenom je založená sťažnosť. Sťažovatelia tvrdia, že úradný záznam je potrebné chápať z pohľadu prejavenej vôle kontextovo a netreba ho umelo oddeľovať od ostatných dokumentov, ktorými bolo preukazované naplnenie definičných znakov pojmu zriadená záhradková osada. Takýmto výkladom by sa podľa názoru sťažovateľov malo dospieť k záveru, že sled predložených dokumentov vyjadruje vôľu k prevodu užívacieho práva k pozemkom v záhradkovej osade na sťažovateľov, čo *de iure* možno považovať za zavŕšenie vôle uzatvoriť nepísanú zmluvu o dočasnom užívaní pozemkov (nepísanú preto, že zmluvy týkajúce sa nájmu pozemkov nemali vyžadovať písomnú formu). Takto je podľa sťažovateľov naplnený celú vec rozhodujúci sporný definičný znak, čo v konečnom dôsledku znamená opodstatnenosť a úspešnosť ich návrhu.

Obnova konania však správnym orgánom povolená nebola z dôvodu, že úradný záznam neobsahuje všetky podmienky a náležitosti, ktoré sú obsiahnuté v zmluve

(rozhodnutie Krajského pozemkového úradu Košice č. k. A/2012/00213 z 20. júla 2013). Sťažovatelia sa proti jeho rozhodnutiu odvolali. O odvolaní rozhodovalo Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“). Rozhodnutie správneho orgánu zrušilo a vec vrátilo na ďalšie konanie (rozhodnutie ministerstva č. k. 3249/2012-430 z 30. augusta 2012). Úradný záznam považovalo za dvojstranný právny úkon obsahujúci vôľu organizácie majúcej k pozemkom užívacie právo pozemky odovzdať a vôľu sťažovateľov pozemky prijať do užívania.

Po vrátení veci na ďalšie konanie, napriek uvedenému názoru ministerstva (kontextovo sťažovateľmi zdôraznené, pozn.), správny orgán rozhodol, že vo veci nebola uzatvorená platná zmluva o dočasnom užívaní pozemkov (rozhodnutie Okresného úradu Košice – Odboru opravných prostriedkov č. k. A/2014/00069 z 24. januára 2014). Podľa názoru správneho orgánu úradný záznam takú zmluvu nebol spôsobilý nahradiť.

Proti rozhodnutiu správneho orgánu sa sťažovatelia odvolali. O veci tak rozhodovalo opäť ministerstvo (rozhodnutie č. k. 3480/2014-430 z 23. júna 2014), ktoré tentokrát odvolanie zamietlo, a vec bola sťažovateľmi napadnutá na súde žalobou o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministerstva (ďalej len „správna žaloba“).

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 2 S 182/14 z 10. februára 2016 (ďalej len „rozhodnutie krajského súdu“) správnu žalobu zamietol. Úradný záznam nevyhodnotil ako spôsobilý na preukázanie, že vo veci došlo k uzatvoreniu zmluvy o dočasnom užívaní pozemkov.

Rozhodnutie krajského súdu bolo napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu potvrdené.

Sťažovatelia zastávajú názor, že najvyšší súd sa vo veci mal vysporiadať najprv s tým, podľa akého predpisu malo dôjsť k uzatvoreniu zmluvy o dočasnom užívaní pozemkov, na základe toho definovať jej formu a až následne urobiť záver o tom, či nejaká zmluva bola uzatvorená. Namietajú nepodloženosť záveru najvyššieho súdu o potrebe

uzatvoriť zmluvu o dočasnom užívaní pozemkov v písomnej forme a poukazujú na znenie § 46 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v rozhodnom znení. Tvrdia, že medzi stranami prebiehal negociačný proces, v ktorom je potrebné „*Žiadosť o uvoľnenie pôdy pre zriadenie záhradkárskej osady zo dňa 10.10.1966*“ považovať za návrh na uzatvorenie zmluvy a „*Žiadosť o uvoľnenie pôdy pre zriadenie záhradkárskej osady – oznámenie stanoviska zo dňa 28.10.1966*“ za prijatie návrhu zmluvy. Podstatné náležitosti zmluvy je podľa sťažovateľov potrebné vidieť v dokumente označenom ako „*Vyňatie pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu ŠM, n. p. [REDAKOVANÉ] a odovzdanie do užívania OV – Čsl. ovocinársko záhradkárskemu zväzu [REDAKOVANÉ] zo dňa 05. 01. 1967*“. Na uvedené dokumenty má odkazovať aj úradný záznam.

Sťažovatelia pre odklon najvyššieho súdu od nimi prezentovanej požiadavky na obsah rozhodnutia považujú napadnuté rozhodnutie za svojvoľné.

Na základe uvedeného sťažovateľa v petite sťažnosti žiadajú, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžr 86/2016 z 28. marca 2017 bolo porušené ich základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu zrušil, aby vec vrátil na ďalšie konanie a aby sťažovateľom priznal náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva

alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom

ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (III.ÚS 263/03, II.ÚS 98/06, III.ÚS 300/06).

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Jeho súčasťou je aj ochrana, ktorá sa účastníkovi konania poskytuje v odvolacom konaní, t. j. v konaní, v ktorom sa podaním riadneho opravného prostriedku domáha ochrany svojich práv pred odvolacím súdom z dôvodov, ktorých uplatnenie umožňuje procesné právo. Ak účastník konania splní predpoklady ustanovené zákonom na poskytnutie ochrany v odvolacom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť v rozsahu, v akom sa preukáže existencia dôvodov na poskytnutie súdnej ochrany v takom konaní. Poskytnutie takejto právnej ochrany však, prirodzene, nemožno považovať za právo na úspech v odvolacom konaní (m. m. II. ÚS 4/94), ak každé také rozhodnutie odvolacieho súdu odpovedá na obsah odvolania ústavne konformným spôsobom a v rozsahu upravenom zákonom (čl. 46 ods. 4 ústavy).

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že

môže preskúmavať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je tiež právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 78/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (m. m. I. ÚS 241/07). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú. Článok 6 ods. 1 dohovoru však nemožno chápať tak, že vyžaduje podrobnú odpoveď na každý argument. Odvolací súd sa pri zamietnutí odvolania môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (García Ruiz proti Španielsku z 21. 1. 1999).

O arbitrárnosti, resp. svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu uvažovať vtedy,

ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Najvyšší súd rozsudok sp. zn. 5 Sžr 86/2016 z 28. marca 2017 odôvodnil takto: «... Najvyšší súd Slovenskej republiky stotožňujúc sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia krajského súdu, na zdôraznenie jeho správnosti považuje za vhodné doplniť skutočnosti ohľadom dôkazného bremena v rámci konania o vyporiadanie vlastníctva k pozemkom podľa zákona č. 64/1997 Z. z. a či z dôkazov predložených žalobcami možno vysloviť záver, že splnili požiadavku im kladenú v § 2 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z.

... Najvyšší súd SR uvádza, že jedným z účelov zákona č. 64/1997 Z. z. je nepochybne spravodlivé vyporiadanie vlastníctva k pozemkom v zriadených záhradkových osadách s prihliadnutím na všetky okolnosti daného prípadu, avšak zákon č. 64/1997 Z. z. určuje povinnosť uniesť dôkazné bremeno práve účastníkom konania, ktorí žiadajú o vyporiadanie pozemkov v záhradkových osadách tým, že musia preukázať zriadenosť záhradkovej osady predložením zmluvy o dočasnom užívaní pozemkov v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z. Ako vyplýva z obsahu administratívnych spisov a priebehu konania na krajskom súde, žalobcovia nepredložili zmluvu o dočasnom užívaní pozemkov a teda neuniesli dôkazné bremeno a preto Najvyšší súd SR považuje rozsudok krajského súdu za vecne správny. Najvyšší súd SR zdôrazňuje, že za zriadenú záhradkovú osadu možno považovať takú osadu, ktorá bola v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z. zriadená do 24. júna 1991 na pozemkoch, ku ktorým bola uzavretá zmluva o dočasnom užívaní pozemku (tzv. „veľká zmluva“) medzi záhradkárskou organizáciou, alebo jej členom a poľnohospodárskou organizáciou alebo inou organizáciou, ktorá k pozemku mala niektoré z práv tam taxatívne vymedzených. Okrem podmienky zriadenia záhradkovej osady do 24.06.1991 je tu aj podmienka existencie veľkej zmluvy uzavretej spôsobom a za podmienok vyplývajúcich z vtedy platných a účinných právnych predpisov. Gramatickým a logickým výkladom ustanovenia § 2 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z. nemožno totiž podľa názoru odvolacieho súdu dospieť k inému záveru ako k tomu, že musí ísť o záhradkovú osadu zriadenú riadne, pri splnení všetkých zákonom požadovaných podmienok.

... Najvyšší súd SR k tvrdeniam žalobcov ohľadom použitia ustanovení zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník platného v čase vzniku záhradkovej osady uvádza, že je

pravdou, že v čase vzniku záhradkovej osady nebol ešte účinný zákon č. 123/1975 Zb. a teda od žalobcov sa nemohlo požadovať, aby splnili podmienky zákona ešte neexistujúceho, avšak vtedy účinný Občiansky zákonník v § 46 ods. 1 vyžaduje písomnú formu zmluvy pri prevode nehnuteľností a aj keď pod prevod nehnuteľností nemôžeme zaradiť osobné užívanie pozemkov resp. súčasnou terminológiou nájom pozemku, z úmyslu zákonodarcu vyplýva, že právne vzťahy týkajúce sa nehnuteľností by mali vznikáť písomnou formou. Okrem uvedeného Najvyšší súd SR poukazuje, že podľa § 2 ods. 1 zákona č. 22/1964 Zb. o evidencii nehnuteľností sa v evidencii nehnuteľností vyznačujú všetky nehnuteľnosti s uvedením druhov pozemkov (kultúr), výmer a spôsobu užívania; ďalej vlastnícke vzťahy, správa národného majetku, právo trvalého užívania národného majetku, právo osobného užívania pozemkov, obmedzenie vlastníckych práv a iné skutočnosti týkajúce sa nehnuteľností potrebné pre národné hospodárstvo, teda aj právo osobného užívania pozemkov. Podľa § 6 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 23/1964 Zb. Ústrednej správy geodézie a kartografie, ktorou sa vykonáva zákon č. 22/1964 Zb. o evidencii nehnuteľnosti, ak ide o právo osobného užívania pozemku alebo právo trvalého užívania národného majetku: notársky registrovaná dohoda alebo oznámenie užívateľa o zániku užívania, opatrenie o trvalom užívaní národného majetku, rozsudok o zániku užívania, registrovaná dohoda o spoločnom užívaní, dohoda alebo súdny rozsudok o vypořádání pri zrušení spoločného užívania.

... Z vyššie uvedeného vyplýva, že v čase vzniku záhradkovej osady sa vyžadovala písomná dohoda o osobnom užívaní pozemkov a preto keby Najvyšší súd SR uznal, že žalobcovia môžu predložiť aj inú zmluvu o dočasnom užívaní pozemkov, teda uzavretú nie podľa zákona 123/1975 Zb., museli by žalobcovia takúto zmluvu predložiť. V predmetnom prípade však žalobcovia ani spomenutú zmluvu nepredložili.

... Najvyšší súd SR uznáva, že žalobcovia predložili vo všetkých administratívnych konaniach, ako aj v konaní na krajskom súde relatívne veľký počet dôkazov, ktoré však svedčia s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu len o faktickom vzniku záhradkovej osady [REDAKOVANÉ] a nie o právnom vzniku. Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že „zriadená záhradková osada“ v sebe zahŕňa jednak predmet slúžiaci na záhradkárске účely, teda vyčlenenú časť pôdy a súčasne subjekt, ktorý je oprávnený na tento účel pozemky užívať. Z hľadiska posudzovania existencie tzv. „zriadenej

záhradkovej osady“ tak, ako ju má na zreteli ustanovenie § 2 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z., je však rozhodujúce, či vôbec došlo k právne relevantnému získaniu pozemkov na záhradkárске účely. Žalobcovia de facto žiadajú rešpektovať faktický stav, čo však nemožno, pretože by sa tým poskytla ochrana stavu, ktorý nebol v súlade so zákonom (v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z. Z faktického stavu by sa mohol stať právny stav jedine v prípade, keby žalobcovia predložili písomnú zmluvu o dočasnom užívaní pozemkov uzavretú podľa zákona č. 123/1975 Zb. alebo podľa skôr účinných právnych predpisov, tak ako je spomenuté vyššie (Občiansky zákonník a predpisy o evidencii nehnuteľností účinné v čase faktického vzniku záhradkovej osady). V administratívnom a ani v súdnom konaní žalobcovia uvedenú zmluvu nepredložili.»

Ústavný súd poukázaním na obsah citovaného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu dospel k záveru, že najvyšší súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovatelia v konaní nastolili. V napadnutom rozhodnutí vysvetlil, ako dospel k záveru o nevyhnutnosti potvrdiť rozhodnutie krajského súdu, pretože zistil jeho vecnú správnosť. Rovnako je z napadnutého rozhodnutia zrejmé, ako sa vysporiadal s tými z argumentov sťažovateľov, ktoré mali pre rozhodnutie podstatný význam.

K námietke sťažovateľov, ktorou sa odvolávajú na odlišný právny názor vyjadrený v rozhodnutí ministerstva č. k. 3249/2012-430 z 30. augusta 2012, je potrebné okrajovo poznamenať, že úradný záznam bol vyhotovený jednostranne organizáciou majúcou k pozemkom užívacie právo (Štátny majetok, n. p. ██████████) dokumentujúcej jej vlastný administratívny postup. Nemožno preto o ňom uvažovať ako o dvojstrannom právnom úkone stelesňujúcom prejavenu vôle dvoch zmluvných strán.

Ak sťažovatelia používajú samotnú existenciu úradného záznamu ako argument na preukázanie vôle zmluvných strán smerujúcej k uzatvoreniu zmluvy o prevode užívacieho práva k pozemkom je potrebné brať do úvahy to, že práve táto skutočnosť bola dôvodom nepovolenia obnovy konania.

V administratívnom konaní bolo z hľadiska posúdenia skutkovej stránky veci zdôvodňované, že úradný záznam utvrdzuje ustálenie skutkového stavu.

Z hľadiska právneho posúdenia veci však zistenému skutkovému stavu ani správne orgány, ani súdy neprisúdili relevanciu v zmysle § 2 ods. 1 zákona o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim. Svoj názor zdôvodnili okrem iného aj tým, že právo osobného užívania pozemkov (nájom pozemkov), ak by bolo bývalo vážne mienené ho dohodnúť, malo byť podľa toho času platnej právnej úpravy registrované v príslušnej evidencii nehnuteľností. Z uvedeného najvyšší súd vyvodil pochybnosť o úmysle uzatvoriť zmluvu o dočasnom užívaní pozemkov ako takú (v prípade završeného úmyslu uzatvoriť zmluvu by mal byť prítomný aj úmysel ju registrovať) a tiež dôvodnosť uzatvoriť zmluvu písomne (kvôli procesu registrácie).

K tvrdeniu sťažovateľov, podľa ktorého z úradného záznamu vyplýva vôľa uzatvoriť zmluvu o dočasnom užívaní pozemkov, je potrebné tiež poznamenať, že toto tvrdenie tvorí základnú premisu sťažnosti. Sťažovatelia však k sťažnosti úradný záznam nepriložili, čím sa predmetné tvrdenie dostáva do pozície tvrdenia nepodloženého. Jeho relevanciu oslabuje aj skutočnosť, že sťažovatelia ním požadujú prosté nahradenie právneho názoru najvyššieho súdu názorom vlastným. Ústavný súd uviedol, z akých dôvodov nepovažuje závery najvyššieho súdu za svojvoľné, resp. ústavne neakceptovateľné. Ústavný súd teda dôvod na zásah do napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu v posudzovanom prípade nenašiel.

Napokon je potrebné všimnúť si aj skutočnosť, že sťažnosť je vo svojej podstate atakujúcou rozhodnutie o nepovolení obnovy konania správnym orgánom. Skutočnosťou zakladajúcou dôvodnosť obnovenia konania má byť existencia úradného záznamu, o ktorom sa dosiaľ nevedelo. V otázke výsledkového posúdenia veci však sťažovatelia tvrdia, že vôľu zmluvných strán k uzatvoreniu zmluvy o dočasnom užívaní pozemkov je potrebné vidieť v negociačnom procese, v ktorom je potrebné „*Žiadosť o uvoľnenie pôdy pre zriadenie záhradkárskej osady zo dňa 10.10.1966*“ považovať za návrh na uzatvorenie zmluvy a „*Žiadosť o uvoľnenie pôdy pre zriadenie záhradkárskej osady – oznámenie stanoviska zo dňa 28.10.1966*“ za prijatie návrhu zmluvy. Podstatné náležitosti zmluvy je podľa

sťažovateľov potrebné vidieť v dokumente označenom ako „*Vyňatie pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu ŠM, n. p. [REDACTED] a odovzdanie do užívania OV – Čsl. ovocinársko záhradkárskemu zväzu [REDACTED] zo dňa 05. 01. 1967*“. Citované dokumenty však boli predmetom rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu Košice-mesto, ktorý rozhodnutím č. k. 2009/01087-30-An z 3. júna 2009 konanie o návrhu sťažovateľov na začatie konania podľa § 7 zákona o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim zastavil z dôvodu nepreukázania existencie zmluvy o dočasnom užívaní pozemkov. V takom prípade samotná existencia úradného záznamu nemá potenciál založiť dôvod obnovenia konania (pretože existencia zmluvy sa má vyvodzovať z iných dokumentov), ale je používaná ako zámienka pre znovuo tvorenie konania, v ktorom by boli posudzované už raz posúdené skutočnosti.

Vychádzajúc z uvedeného sa ústavný súd s námietkami sťažovateľov nestotožnil a sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Pretože sťažnosť sťažovateľov bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami uvedenými v petite sťažnosti. Rozhodovanie o nich je podmienené vyhovením sťažnosti v časti požadovaného vyslovenia porušenia základných práv alebo slobôd (čl. 127 ods. 2 ústavy), k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2018